

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NÁNDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SÁNDOR

Munkás-zubony és aranyozetta

Közelmult napokban egy idegen gépgyáros járt Nagyváradon. Külföldi munkaviszonyokról szólva, azt a meglepő kijelentést tette, hogy üzemében — más gyárak tömeges példájára — a szerelési munkák túlnyomó részét gépészmérnökökkel végezteti, mert ezek a szakmunkásoknál jóval olcsóbban dolgoznak.

Első pillanatban szinte nem is tudja az ember: hogyan fogadja ezt a közlést? Örüljön-e annak az észrevételnek, mely ilyen váratlan gyorsasággal hordta le az eddig mereven elkülönözött termelő-osztályok közül a tűzfalat, — vagy pedig, hogy megütődjön-e azon a kuszáltságon, melyből társadalomtörténelmileg kialakult régi rendek pozdorjai állnak tétlenségben? Közömbös semmiesetre se lehet az a folyamat, mely a termelés minden tényezőjét más helyre sodorta, mint ahová az való.

Nehéz lenne eldönteni azt is, hogy vajon a fizikai munka megbecsülését, vagy a szellemi munka deklasszifikálását jelenti-e ez az újszerű tünet, mely következményeiben bizonyos, hogy ártani fog az osztálybékességnek éppúgy, mint a termelésnek. Mert éket cölöpöz a munkásság harmonizációja, megosztja és egymással szembeveti az áramlatokba tereli a különböző fajcsaládok tömegeit indulatait s végül nekijáratja azokat a termelési rendparttalának. Még pedig nem csupán helyileg, hanem — tekintve a munkástömegek kitűnő feszültségvesztő sajátosságát — a legmesszebbmenő társadalmi, sőt politikai vonatkozásokban is. Hogy a munkáskérdés milyen nyomatókos hanggal tud ma beleszólni a kontinens népeinek érdekeibe, láttuk közelebbről az angol példán.

A magasabb értelmiséghez tartozó fejmunkásoknak a fizikai munkaterekre való átözönlésért nem okozhatjuk az egyéneken belül előállt tulproduktot. Hiszen a nagy világhelyezkedéstől mostanig még a háború folytán szakképzett erőben beállt hiányok pótlására sem volt elegendő az idő. Hozzá a középeurópai egyetemeken külföldi klauzulák is szűrik, ritkítják a jelentkezőket, míg viszont az ipari üzembeszervezkedések és gépek háborús túlhatalmálása a keresletet természetesen csak megsokszorozta.

Hogy a különmemű munkaerőknek eredeti rendeltetésükről való lesiklása és a fizikai munkaterekre összehozódása középeurópai államokban ennek ellenére általánosan mutatkozik, annak oka kizárólag egyes országok elzárkózottsága. Az a sárga bizalmatlanság, mely kínai falakat emelt népek és népek között, mely lefogja az egyes tudományágak termelésének nemzetközi fluktuálását s megakadályozza, hogy azok képviselői, vagyis a magasabb szakképzettségű fejmunkások eloszódhassanak olyan idegen államokban, ahol viszont égető szükség lenne rájuk.

A kellő képzettségű szakemberek szükségése Romániában is sok baj okozója. A fiatal államot gáncs nem érheti e miatt, mert hisz eddig még be sem rendezkedhetett arra, hogy minden belső életigényét önmagából kielégíthesse. Am a megfelelő tudományos felkészültségű egyének hi-

nya azért nemkevésbé fönnáll és káros visszahatásait a közlél lépénnyomon érezteti is, vasutakon, postán, közüzemeknél s mindenütt, ahol járta munkakeresket kell felelősségteljes pozícióba állítani.

Amily kevésbé demokratizálja a külföldet a mérnök-munkás, épp oly kevésbé fogja megadni nálunk a hirtelen-fölvarrt aranyozetta azt az intelligenciát és szakmabeli előkelőséget, melynek alapját sohasem külsőségek, hanem kizárólag tanulás és tapasztalat képezheti.

Addig is, míg közszükségleteinket minden téren magunk erejéből kielégíteni bír-

juk, könnyű volna segíteni a legsürgetőbb bajokon. Csak a túlzott szigorral lezárt zsilipeket kellene fölvennünk, hogy a természetes anyagcsere folyamata megindulhasson. Mekkora haladnánk előre a konszolidáció útján, ha nem akasztanók meg saját életfunkcióinkat üres sovíniszta jeliszavak miatt, hanem ellenkezőleg: megértéssel, humanizmussal elismernők, hogy minden embernek, fajnak és felekezetnek joga van a léthöz, ugyanakkor, mikor engeszteleményességünkkel elsősorban önmagunknak hajtánánk hasznót!

Pálffy Gyulácsy Irén.

A francia-cseh titkos katonai egyezmény

A Berliner Tageblatt okmányokat közlöl Franciaország és Csehország között létrejött titkos egyezményekről. A legfontosabb okmány az 1924. január 25-én, tehát a francia-cseh barátsági és szövetségi szerződéssel egyidejűleg Párisban Poincaré által aláírt deklaráció, amely ehhez a szerződéshez tartozik.

A deklaráció első cikke így szól: Csehország Németországgal való háború esetén egész haderejével Franciaország mellé áll és viszont Franciaország kötelezi magát, ha Csehország fegyveres összecsúszésbe kerül Németországgal, az utóbbinak hadat üzen.

A harmadik cikk: Franciaország Csehországot Magyarországgal való ellenségeskedése esetén hadianyag szállítással támogatja.

A hatodik cikk meghatározza, hogy abban az esetben, ha a Habsburgok Magyarországra visszatérnek, Franciaország köteles a hitelt Magyarországtól megvonni. A további módosított rendelkezésekre vonatkozóan a szerződő felek még meg fognak egyezni.

A Hohenzollern-restauráció kísérlete

Németországban, vagy annak egyik országában azonnal a legélesebb ultimátum: jellegű tiltakozást vonna maga után, annak előrebecsítésével, hogy Nyugat- és Délkelet-Németországban a versaillesi szerződésre való hivatkozással további szankciókat léptetnek életbe.

Németország makacs ellenszegülése casus belli.

Ha Oroszország Romániát megtámadja, az utóbbit hadianyaggal támogatják.

Olaszországnak a Földközi-tengeri uraságra irányuló törekvései ellen mindkét szerződő fél küzdeni fog.

Egy másik okmány szerint abban az esetben, ha Magyarországot Jugoszlávia ellen, amelynek a szövetségi szerződéshez csatlakozni kellene, vagy Csehországgal ellen támadást intézne, Jugoszlávia és Csehország egész katonai erejükké támogatják egymást. Franciaország pedig jóindulattal semlegességgel kötelezi magát. Ha német támadás éri valamelyik szerződő felet, a másik kettő teljes haderejével a megtámadott segítségére siet.

A szerződést kétévi felmondási határidővel korlátlan időre akarták megkötö-

Az orosz monarchisták készülődése Párisban

Párisból jelentik: Oroszország antibolszevista haderejének fővezére, báró Vrangel Péter tábornagya, váratlanul Párisba érkezett. Ez a tény a Franciaországban élő orosz emigráltakat nagy izgalmába ejtette. Világos dolog ugyanis, hogy Vrangel nem csupán Párisban élő felesége és gyermekei látogatására jött Franciaországba, hanem ezenkívül politikai céljai is vannak. Utjának hivatalos jellege mellett szól az a körülmény is, hogy kíséretében veleérkezett hivatali főnöke, Tschubischen is. Míg a hivatalos hatóságok e látogatás konkrét céljainak kitalálásán törekfejüket, kiderült, hogy a franciaországi emigránsok már rég tudták, hogy Nikolai Nikolajevics a közel jövőben ismét a politikai küzdőtér porondjára lép s hogy Vrangel látogatása ennek a készülődésnek bevezetője.

A jelenleg Londonban élő Mihályovics Mihály nagyhercegtől eltekintve, a most hatvanhat éves Nikolajevics nagyherceg a Romanow-ház legidősebb tagja. Rivierai üdülését nemrég váratlanul félbeszakította és visszatért Páristól tizenöt kilométernyire fekvő birtokára. Itt fogadta Vrangel lá-

togatását is. Mint most nyilvánvaló lett: Vrangel a Szerbiában tartózkodó fehér-orosz hadsereg protektorátusát s valamennyi monarchista szervezet főhatóságát följárlani jött a nagyhercegre. Ez a tény különös figyelmet érdemel, miután Vrangel mostanig minden oly föltevést visszautasított, mintha bármilyen politikai mozgalomnak szolgálatában állna. Továbbmenve, több ízben kijelentette, hogy reá és hadseregére nézve teljesen közömbös Oroszország államformája, csupán hazájának a vörös uralomtól való megszabadítása képezi minden óhaját. A vrangelisták mozgalmával Páris, úgy látszik, ismét bolszevizmus-ellenes mozgalom középpontja lesz. Párisban több orosz monarchista lap jelenik meg. Vrangel Párisban tartózkodása alatt még két érdekes idegen érkezett Nikolajevics Miklós látogatására. És pedig a háború idejében ismertté vált Krassznoff kozák-hetman és Markov, a „Fekete szék” szövetségének fővezére. Utóbbi nagy hallgatóság előtt a párisi Mozart-csarnokban igen optimista hangú monarchista beszédeket tartott.

A metropolita a konkordátum ellen

Egy erdélyi magyar lap munkatársa felkérte Cristea Miron metropolita-prímást és megkérte, nyilatkozzék a görög keleti egyháznak a konkordátumhoz való viszonyáról.

A metropolita a konkordátumra kedvezőlen kijelentéseket tett és megállapította, hogy a katolikus egyháznak nemcsak a jogi helyzetét, hanem az egyházi javak helyzetét is rendezetlennek tartja.

— Nagyon kényes a kérdés — mondotta a metropolita — mert a katolikus egyház előjogokat követel. A konkordátum megadásával a román felségjogok szenvednének. A katolikus egyházi javak legnagyobb részben a mohácsi vész idejéből származnak és ezt olyan időben nyerték, amikor a katolikus egyházat katonai feladatok terheltek. Ezekről a javakról az osztrák-magyar uralkodó rendelkezett, mint legelőbb kegyur. Az apostoli jogoknak most tehát a román uralkodóra kell átszállniuk, mert Románia nemcsak a területeket örökölte, hanem az egyházi javakat is.

A metropolita kijelentette még, hogy jelenleg egy a konkordátummal fogalkozó munkán dolgozik.

A tiltakozó kereskedők a kormány tagjai előtt

Lezajlott az erdélyi kereskedők impozáns tiltakozása a lakbér törvényjavaslat sérelmei intézkedése ellen a nagyváradi Kereskedelmi Csarnok titkársága megszervezte a memorandumot, a melyet a kormány tagjainak atyújának, Nagyváradról dr. Popper Áos, a Csarnok elnöke s dr. Fried János utasnak Bukarestbe, ahol a következő kiküldötték az családokhoz:

Evian János, a Banca Generala igazgatója, Böhmches von Boor, a szász Gramium elnöke, Kun Richard és Böhm Arnold (Telestar), Niculescu Ritz, a Sfatul vezértára. A küldöttség Marzescu igazságügyi miniszterhez, Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszterhez s Bratianu Jonel miniszterelnökhez megy, ahol átadja romániai kereskedők memorandumát.

Dr. Kiss Döme dékán tudósítónak kijelentette a kereskedők tiltakozásával kapcsolatosan, hogy a kormány valószínűleg honorálja a kereskedők kívánását s megtámasztja a formulát ahhoz, hogy a kereskedők bérlelet bizonyos háttérig meghosszabbíthassa, 1927-ig.

Filharmonikusok hangversenye

Előkelő közönség töltötte meg a Kath. Kőr nagytermet, hogy meghallgassa a filharmonikusok II. hangversenyét. Dícséretre kell leszögezni az újonnan szervezett együttesnek, hogy komoly rományekkel távoztunk az előadás után. Vömácska, a társaság agilis dirigense, annyit simított eddig is, hogy ha együtt marad ez a kitűnő társaság, házagató és számottevő lesz Várad zenei kultúrelétében.

Beethoven Pestoral-szimfóniája volt a műsor első száma. Ez a műve a nagy titánnak, a maga nyári érelelőn meleg hangulatában éppen olyan családka, mint egy forró nyári nap. Minden hangulata a színmegfigyelésben és érzékelésben rejlik. Eppen azért igen nagy feladatot ró az előadó zenekarra. Merész-ség volna más színeket kívánni az új zenekartól. Az általános benyomások alapján ítélhetünk csak, mely feletőbb kedvező volt. Az első fél menetében el volt nagyolva. A második fél azonban emelkedettebb és egységesebb volt; míg a harmadik sok erőt mutatott fel és leginkább közelítette meg a mű szellemét.

Fénypontja volt az estének Beethoven hegedű koncertje, melynek kísérete egyszerre komoly tiszteletet vivott ki a zenekarnak és Vömácska karmesternek. A fegyelmezett, diszkrét tónus, az alkalmazkodó összjáték, kitűnő sikere volt a társaságnak. Ez volt az első jelentős zászlobontás. Polermann Aranka állott a mű központjában. Még soha ennyire nem tűndökölt az ő művészeténél, kiforrott művészettel lepte meg a hallgatóságot úgy technikailag, mint élményed, temperamentum, de főképpen nemes stílus tekintetében. Ezzel a szereplésével egyszerre megérint a villámvirágok dobogására. Férő siker j

tott neki és osztatlan elismerés, melyben osztozott Vömácska karmester egész zenekarával.

Hoffmann zenei költeménye volt az est befejező száma, melynek hangulatait szépen hozták ki.

Telt ház tapsolta és biztatta lelkesen a doréki váradi filharmonikusokat.

A magyar miniszterelnök a pesti márciusi tüntetésről

Budapestről jelentik: A kisgazdapárt tegnapi értekezletén gróf Széchenyi Viktor szóváltette a legutóbbi szocialista tüntetéssel kapcsolatos eseményeket, Károlyi Mihály, Kun Béla és a szovjet éltetését. Gróf Bethlen István miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy le kell szögezni azt a tényt, ami a szemtanúk elbeszéléseiből is megállapítható, hogy a tüntetésnek ez a része nem a szociáldemokraták oldaláról indult ki, hanem az ösöcselék — mely minden ilyen felvonulás alkalmából összeverődik — bontotta meg a rendet és ragadtatta magát azokra a cselekményekre, melyeket mindenki teljes joggal megbélyegez. Kijelentette, hogy a rendőrség teljesítette a maga részéről a kötelességét. Ennek dacára megejtik a szokásos vizsgálatot oly irányban, hogy a rendőrség nem akadályozhatta volna meg azokat a cselekményeket? Valószínű, hogy a rendbontó elemek a külföldi delegáció jelenlétét akarták felhasználni a tüntetésre — abban a hiszemben, hogy büntetlenül követhetik el a rendbontást. Megnyugtatta a pártot, hogy a népszövetségi delegátusok jelenléte semmi tekintetben sem feszülvezi a kormányt a tekintetben, hogy a rendbontókkal szemben a legmegyőzőbben eljárjon.

A miniszterelnök válaszáat az értekezlet megnyugvással vette tudomásul.

Kisiklott a szatmári személyvonat Erminályfalván

A vasúti szerencsétlenségek száma ismét megszaporodott eggyel. Tegnapi este a Szatmár felől Nagyvárad felé haladó személyvonat Erminályfalván hibás váltóállítást következtében kisiklott. A mozdony és az utána haladó postakocsi még minden baj nélkül áthaladtak a kritikus ponton, a következő személykocsi azonban felborult.

A vonat azonnal megállt, óriási pánik keletkezett, melyet még csak növelt az éjsötétsége. Szerencsére nagyobb baj nem történt, mert a vonat már leállóban volt. Az utasok egyrésze szenvedett csupán súlyosabb, de nem életveszélyes zúzódásokat. Nagyváradról azonnal segélyvonat érkezett a helyszínre, amely a sebesülteket bekötözte és Nagyváradra hozta. Az ápolásra szorultakat a biharmegyei kórházban helyezték el.

A vizsgálat szerint a váltó régi volt s ez okozta a kisiklást.

„HERCULES”

fehérműia legszebbek és legolcsóbbak
Kapható: SAS-PASSAGEI Ieraknál.

Uj üzlet!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy kézimunka ipartelepemet kibővívte egy detail kézimunka üzlettel a nagyérdemű közönség rendelkezésére bocsátom, miáltal a nagyérdemű közönségnek módjában áll saját ipartelepemen készített kézimunkákat a legolcsóbban beszerezni ugyisint elvállalunk gobelinek, selyem sziták, perzsák, szmirnák és kelimek festését bármely minta után a legjutányosabb árban állandó kézimunka kiállításvétel kötelezettség nélkül. A nagyérdemű közönség pártfogását kérve

PETERDI kézimunka ipar

Sirada Sfantul Ladislau (volt Körös-) uca 10. szám.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Harisnyák minden színben, garantált legjobb minőségben
hallatlan olcsó árban kaphatók **Blumnál**
a Körösparton

DENGELEGI ÁRMIN

épület bádigos és vízvezetési szakiparos

Vízvezetési felszerelésekben állandó nagy raktár.

Központi lerakat:

Sir. Sil. Ladislau (volt Körös-) uca 17. sz.
Telefon: 6-71. szám.

Telep:

Calea Victoriei (volt Kolojvári-) uca 44.
Telefon: 5-79. sz.

Szilágyi Ernő

selyem és nőidiva különlegességek áruhaza

Oradea-Mare, Bulew Regela Ferdinand. (Rakoczy ut.) 6

a legutolsó divai különlegességek

u. m. selyem csipke szalag, harisnya, zsebkendő, belső árúk: valamint a legszebb creppek és grenadinok orlasi választékokban raktárra érkeztek.

Poincaré köszönő távirata a kamarában

A bánati vasúti közlekedés mizériái — Folytatták a lakbérleti törvény vitáját

Bukarestből jelentik: A kamara tegnap ülésein Conciatu a bánati vasúti közlekedés mizériáit teszi szövé.

Orleanu elnök felolvassa Poincaré köszönő táviratát, melyet a kamara üdvözlésére küldött.

A távirat felolvasását állva hallgatja végig a kamara. A távirat szövege a következő:

„Meleg köszönetem küldöm Excelenciádnak azért a jókívánatokért, amelyet a képviselőház és a román nép nevében fejeztek ki és örömmel hozhatom tudomásukra, hogy Bessarabiának Romániával történt egyesülését ma délután a szenátus is ratifikálta.

A köztársaság kormányja örvend a szimpátia ezen újabb megnyilvánulásán, amelyet a francia parlament és nemzet Romániával szemben tanúsít, amely által csak megerősítik azt a barátságos kapcsolatot, amely a két állam között megvan.

Poincaré.

Ezután a kamara a lakásbérleti törvény vitáját folytatja.

Mitro parasztpárti képviselő előre kijelenti, hogy nem utasítja vissza a tervezetet, amely szabályozza a házigazdák és lakók viszonyát, de egyes pontokhoz hozzá kíván szólni. A törvény számos kilakoltatást engedélyez. Azokat a gazdag bérlőket, akiknek más városokban ingatlanuk van, nem kellene, hogy védje a törvény. Az üzletekre vonatkozólag javasolja, hogy azokat is részesítsék védelemben. Viszont azokat a bérlőket, akiknek évi jövedelme a 400 ezer leit meghaladja, nem szükséges, hogy a törvény még előnyben is részesítse. De szükséges volna, hogy okosan gazdálkodjanak a lakásokkal. Egyes családok túl nagy lakást foglalnak le. Meg kellene állapítani, kit milyen nagy lakás illet meg, akkor sok üres házat kaphatnának majd.

Hatieran nemzeti párti rámutat arra, hogy a csatolt területek városaiban a hulladékgazdálkodás túlnyomórészt idegenek, akiket a javaslat a román elem rovására védelmébe vesz. Különösen az a szakasz lesz a románságra veszedelmes, amely lehetővé teszi a rekvirált lakások evakuálását. A törvény kizárja azt, hogy a nemzeti elemek családi tűzhelyét alapíthassanak maguknak. A javaslat többi részét elfogadhatónak minősíti.

Joanitecu támadja a kormányt, amely új adókkal sújtja állandóan a népet.

Tavaszi újdonságok!

Női kabátok, ruhák, pongyolák, gyermek kabátok és ruhák

legelőbb bevásárlási helye

Modell Áruház Vlahuța (Szt. János)-utca 6

Harisnya áruk

és uri dival cikkek a legnagyobb választékban a

„CHIC” áruházban

Bw-dul Regele Ferdinand 7. sz.

Milyen nyelvet lehet használni a városházán?

Ma már alig van úgyszólván hivatal Romániában, ahol magyarul vagy németül fogadnak el beadványokat. Ha talán egyik-másik városban vagy községben meg is tesszik, (úgy tudjuk, hogy még a nagyváradi városházán is) az csak a vezetőség privát jóindulatának köszönhető. Azt azonban már nálunk is eltörölték, hogy a feleket magyar nyelven értesítsék arról, ami őket érdekli.

Sikerült a tulzó sovinszta kritikának elérni azt, hogy Nagyvárad város tanácsa is kizárólag román értesítéseket kézbesít. Hányszor botorkálnak be hozzánk egyszerű jámbor emberek a szerkesztőségbe (amelyről azt hiszik, hogy mindent tud és mindenben segít) román nyelvű városi határozatokkal, hogy fordítsuk azokat le, mert — jaj — mi is lehet benne és ők nem értik. Néha szinte megmosolyogni való az a buzgóság, amit ezen a téren a városnál tapasztalunk. Ha a város valamit a helybeli magyar lapokban meghirdet, akkor azt románul teszi, vagyis azzal a kész és biztos tudattal, hogy a lapok olvasói úgy sem fogják megérteni. Ellenben Kolozsvár város tanácsa, (amely legalább olyan jó románokból áll, mint a miénk), az ottani magyar lapokban kizárólag magyarul közli a városi hirdetéseket és azért a világ még sem omlik össze.

Mindezt megemlítettük abból az alomból, hogy a kamara most tárgyalja az új közigazgatási törvényjavaslatot és ebben a javaslatban a kisebbségi nyelvek használati jogáról egy betűt sem találhatunk. A törvényjavaslat különben is paródiáját adja csupán az autonómiának, amin nem is csodálkozunk, ha tudjuk, hogy akadt liberális képviselő, aki a napokban kijelentette, hogy ma is van városi és megyei autonómia, csakohy a kormány gyakorolja. (Megkímél bennünket a kormány ettől a fáradozástól.) Ilyen felfogás mellett sok jót nem is remélhetünk a közigazgatási reformtól. De még így is feltűnik, hogy a nyelvkérdést a törvényjavaslat abszolút rendezetlenül hagyja.

Már pedig kétségtelen, hogy ezen a téren a kisebbségeknek elszántan és a végsőig kell küzdeniük azért, hogy a közigazgatásban mindenki használhassa szövegben és írásban anyanyelvét. Ha a törvény például nem biztosítja azt, hogy az alakítandó városi törvényhatóságban vagy tanácsban (akármilyen neve) bár milyen nyelven lehessen tárgyalni, ez azt jelentené, hogy például Nagyváradon csakis románok vehetnének részt a városház munkájában, mert ama pár ügyvéd kivételével, aki már megtanulta valahogy a román jogi nyelvet, mások nem tudnák az aktív működést kifejezni a városi képviselőtestület tanácskozásain. E sorok írója például aránylag egészen jól elsajátította a román nyelvet, azt hiszi, hogy mindent meg is ért, beszélgetni is tud, de arra már nem vállalkoznék, hogy egy érvelő, fejtegető és kellő hatásra törekvő beszédet elmondjon, így tehát szerepe legfeljebb az igennel, vagy nemmel való szavazásra szorítkoznék. De nem viselhető tovább szó nélkül az az állapot sem, hogy a közigazgatási hatóság olyan városban, mint Nagyvárad, a felekkel kizárólag románul levelezzen. Ha a csehszlovák köztársaság elnöke nem dehonesztáló, hogy

a hozzáintézt magyar instanciákra magyarul válaszoljon, akkor Nagyvárad polgármestere vagy tanácsa sem fogja megsérteni az állami szuverenitás elvét, ha a város ártatlan, egyszerű, adófizető és bántatlanul élni akaró kisebbségi polgáraival írásban is azok saját anyanyelvén érintkezik.

Hogy ez pedig így is történjék, ahhoz az kell, hogy a törvény nemcsak felhatalmazza, hanem egyenesen kötelezze a közigazgatási hatóságokat, hogy kisebbséglakta helyen a kisebbségi nyelvet is ültessék be jogaiba. Csakis a törvény védheti meg azután a közigazgatás vezetőit attól, hogy minden sovinszta támadástól meg ne ijedjenek és a kisebbségeket nyelvük használatától meg ne fasszák. És ha a kormány nem gondoskodott e nagyfontosságú kérdés rendezéséről a közigazgatási reformban, akkor a parlamentnek kell pótolnia ezt a felelősséget. A kamara szakkbizottságában dr. Roth Otto szász képviselő meg is tette a kezdeményező lépéseket és javaslatot terjesztett elő a kisebbségi nyelveknek a közigazgatásban való használatára kérdésében. Eszerint a községi és megyei tanácsok minden tagjának legyen megengedve saját anyanyelvét használni az üléseken. A jegyzőkönyvek a kisebbségek nyelvén is vezetendők, ha az illető kisebbség a községben, illetve megyében legalább 20 százalékát teszi ki a lakosságnak. Utóbbi esetben a közigazgatási hatóságok minden hirdetményüket az illető kisebbség nyelvén is kötelesek legyező kiadni, hasonlóképpen a feleknek szóló kiadványokat, határozatokat is. Végül a fentemlített esetben a községi és megyei hatóságok a felsőbb hatóságokkal, jogi és magánszemélyekkel szintén a kisebbségi nyelvén levelezzenek. Hosszabb vita után úgy határozott a szakkbizottság, hogy dr. Roth emlékiratát a kormány elé terjeszti elhatározás végett.

Kíváncsian várjuk, hogy a kormány milyen viselkedést tanúsít e javaslattal szemben. De nem kevesebb érdeklődéssel leszünk az erdélyi nemzeti párti képviselők magatartásával sem. Roth Ottó kívánsága ugyanis a kisebbségi program minimumát tartalmazza, mely a gyulafehérvári határozatoknak csak morzsája, törmeléke.

* Keszenbaum Juliska füzőszalonjában, Rákóczi-ut a legfinomabb kézzel himzett női fehérnemű kapható.

APOLLO mozgószínház

Ma, csütörtökön utoljára

Copperfield Dávid

Dickens önéletrajza.

előjáték és 7 felvonás.

Atlantic film. Atlantic film.

Jön Ibsen regénye Jön

Az Isten keze

Főszerepben: Lóth Ila.

Megérkeztek a tavaszi szezonra női és férfi bőrkabátokhoz FUCHS bőrruha-üzem

való bőrök antilopok s minden egyéb bőrű női és férfi kabátok, melyek szerinti megrendeléseket is teljesítünk.

Calea-Vieo-riei (volt Kolozsvári-utca) 1. az udvarban balra. Csaka bőrkabátját hozassa rendbe, festesse át.

ILDMONSGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 480 lei, félévre 240 lei, negyedévre 120 lei, egy hóra 40 lei; vidéken egész évre 600 lei, félévre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedűs Hirlapiroda, (Telefon 13-01.)

Bartók Béla

A jelenkor legnagyobb művésze 22-én, a hét szombatján tartja egyetlen zongoraszertartását a Kath. Körben. Ezuttal a világhírű szerző szerényen háttérbe vonul, hogy utat engedjen az előadó művészeknek. Mindkettőnek egyaránt nagymestere Bartók, de ezuttal inkább az előadó művészen lesz alkalmunk gyönyörködni. Beethoven F-dúr szonátájában, Brahms csodaszép H-moll rapszódájában, Chopin, Debussy, Scarlatti stb. műveiben be fogja mutatni, hogy ő méltán ünnepeit zongoraművésze a világ városok pódiumainak, aki lázba tudja hozni közönségét, mert nem hideg virtuóz, hanem színes iátéku, finom billentésű, széles dinamikájú, szívvel, lélekkel játszó zseni. Örömmel lesz szombatban minden lelkes zeneértő és zenekedvelőnek; hallani fogjuk, hogy kell elmélyedni, frapírozni, a közönség szívét férfközni. Jegyeket a „Musica” árusít.

* Szabolcska Mihály 25 éves papijubiléuma. Temesvár egész társadalma és Erdély protestánsai impozáns ünnepségben részesítették Szabolcska Mihály esperest, temesvári működésének 25 éves papíévfordulója alkalmából. Szabolcska Mihály, a Grand Caffé illusztris szerzője, régóta kiváló nagysága a magyar irodalomnak, verseiben a magyar érzés, a magyar lélek hű tükörképet nyújtó kifejezője. Ünneplésen részt vett Nagy Károly erdélyi püspök, Telekdy László főgondnok, Szana Zsigmond alkonzul, a keresztény és zsidó felekezetek képviselői és a katonai hatóság nevében a hadtestparancsnok.

* Bezárták az aradi színházat. Aradi tudósítónk telefonálja: Mióta az aradi színház tetőszerkezete és színórpadlása leégett, a válságoknak egész sorozatán ment keresztül az aradi színház. Amíg az égés következtében beállott tatarozási és építési munkálatok folytak, az aradi színházszínház a kulturálatában iátszott, azonban es-ténként 20—25 emberrel többen alig látogatták az előadásokat. Később Róna igazgató a vasfüggöny előtt rögtönzött kisszín-padon folytatta az előadásokat, de a közönség érdeklődése így sem volt nagyobb, olyannyira, hogy a bevételek még a kiadásokat sem fedezték. Ilven siralmas körülmények között Róna bezáratta a színházat, az ügyet vis majornak tekinti és mind addig, míg a színház fel nem épül, tagjait nem akarja fizetni. A kereset nélkül álló színészek Arad környékén iátszanak.

* Bura zenekara a bababálon. A bababál, mely március 30-án lesz a Kath. Körben, az egyetlen szórakozási alkalom ez-iden a gyermekek számára. Lesz pantomim, szindarab, szavalt, kedves mókák, zene és ami a fő, bájos apróságok tánca cigányzenekar mellett. Egész a kiváló — esti órákig! Jegyek mátol a Hegedűs Hirlapirodában kaphatók!

* A régi egyesületek alapszabályait a törvényszék hagyja jóvá. A városi tanács hónapokkal ezelőtt a Nagyváradon működő egyesületek alapszabályait felterjesztette a belügyminiszterhez jóváhagyásra. Az alapszabályokat most azzal küldte le a városnak a belügyminiszter, hogy a régióta

működő alapszabályok jóváhagyása a törvényszékhez tartozik. Ott veszik lajstromkba is ezeket.

* Orvosi hír. Dr Szabó Dénes, a biharmegyei kórház főorvosa, Pávelutca 23. sz. alatti lakásán megkezdte bőrgógyászati, venerológiai, nőgyógyászati és kozmetikai magánrendeléseit. Fogad hölgyeket 11—12-ig, urakat 3—5-ig.

* Tettenért zsebtolvajok. Wolff kapitány, az olasz-lí rendőrkapitányság parancsnoka tegnap délután a nagyállomáson tetten érte Andrási és Breier nevű ismert zsebtolvajokat, amikor Kolbay Gyula brassói kereskedőtől 17 ezer lelt ellop-tak. Átadták őket az ügyésznek.

* Figyelmeztetés. Felhívjuk mindazon szülők figyelmét, akik gyermekeiket a pincér pályára öhajítják adni tanulónak, csak az esetben adhatják, ha a munkaadó le-szerződött és szakiskolába járattja, mert ellenesetben soha fel nem szabadulhat és munkakönyvet nem kaphat. Pincér szak-csoport.

* A Cion-templomban péntek este fél 7 órakor kezdődik az istentisztelet.

* Egy hónapi fogházra ítélték egy rik-kancsot. A nagyváradai újságírók fiúk kö-zött egyik legismertebb rikkanccsot a fiatal-korúak bírósága elítélte egy havi fogház-ra, mert a Központi Újság és Jegyirodától 970 lelt elcsikkasztott. A züllött fiu az újságok után árult pénzeket vendéglőkben elitta és a „tanuvallomások szerint” egy este különböző éttermekben 90 lelt is el-vacsorázott. A jól élő rikkanccs most egy hónapi tanakodhat a fogházi koszt mel-lett a forgandó soron.

* Éjszakai késelés egy mulatóhely előtt. Tegnap éjszaka súlyos kimenetelű verekezés történt a Rö-vid-utca egyik éjszakai mulatójában. Halmel József Balázs István és Zombori Vince mármárégdek it-tas állapotban beakartak menni a mulatóba, de a portás nem akarta őket beengedni. Halmel József erre a rácsokon keresztül egy késsel súlyosan megse-besítette a portást, akit életveszélyes sérüléssel szál-lítottak be a közközházba. A három főtálembert az első kerületi kapitányság őrizetbe vette.

* Tavaszi divat szövet-vásár Rimanó-czy-utcán Kerteszb Kéklám üzletében, a hol az árak olcsóbbak, mint bárhol. E cég szolid és megbízható.

* Tisztviselő-nyomor. Lapunk tegnapi számában felhívtuk a közönség figyelmét egy beteg tisztviselő szerencsétlen család-jára. Hét kicsi gyereke. És örömmel ír-hatjuk, könyörületos szívű emberek még mindig akadnak. Nem ugyan ott, ahová mi apelláltunk: a gazdagok között. Talán ketten-hárman azok is küldöttek segélyt, de bejöttek a szegények, a kisemberek. Iparosemberek, akik egy napi keresetüket borítékba tették, hogy küldjék le a sze-rencsétleneknek. Egy szegény külvárosi asszony két liter tejet adott, meg egy ci-pót. A fia szabó, az megvarr egy ruhát az egyik fiúnak. A gazdagok közül eddig csak azok jöttek, akik minden adakozás-ból kivesszik a részüket és akik védangyalai a szegényeknek. Eppen ezért mi megint a gazdag urakhoz apellálunk. Ami még be-gyült, nem elég a nagy családunk és mi még egyszer a jómódúakat kérjük, jöjje-nek mutassák meg az embereknek, hogy ők is érző emberek. Mentsek ki ezt a sze-rencsétlen családot a biztos pusztulásból. Eddig a következő adományokat továbbí-tottuk: Diósi Lajosné 100, Klór Antal 100, dr Moskovits József 100, Hergyan István CFR. lakatos 50, György Mihály lakatos-mester 50 lelt, Pusztay Lajosné zsirt és szalonnát, Márkus Pista és Gvuszi 100 lelt, Réti Jenő 40 lelt, Arnóczky Jenő tejet, ke-nyeret és ruhavarrást és Rutkay Erzsike 40 lelt, Mayr Sándorné Csengeri-ú. 1. 100 lelt.

* Értesítjük t. ügyfeleinket, hogy inté-zetünk vámcsekk kiállítására jogosítványt nyert és ily csekk kiállítását az összes határvámokra a legelőnyösebben eszközöl-jük. Nagyvárad Agrárkárképéztár részvénytársaság.

MUSVÉTI ILLATSZEREK legol-csőbban BARNÁ MIKLÓS illat-szertartásban szerkesztők be. Str. Regale Ferdinand 2. Ba-sár épület. Viszonteladóknek áronedemáry!! Kérjen minden-íveget kedvezményes vásár-lásra jogosító szelvényt.

Reclam nélkül is
és belésáru különleges
szövef séreink a legolcsób-bak, dus
Havas és Grünfeld
Avram Iancu posztóáruház
(Kossuth-ú.) 8. (See-átjáróval szemben)

Értesítés!

Bécsi AUGUST ROTH karmestert és elsőrangú szalonzenekarát sikerült a

Palace-kávéház

tulajdonosainak rövid időre nagy ál-dozatok árán prolongálni, hol esien-ként tartja művészi hangversenyét!

SPITZER

női divat és confeolú modell különlegesse-gek áruház, Grada-Maro — Nagyvárad, Calea Re ele Ferdinand (Rákóc-ú) 3. sz.

Szövelek

esimes, marocáinek, georgettes creppes, szadak, grenadina és min dennemű női divat kármek.

Felöltők

costumók, estélyi, utcai és házi-ruak, sport és leányka kabato-és blousok, parisis és bécsi modellek

Saját angol és francia szabóság

Reggelire,
uzsonára,
vacsorára,
előételnek
legolcsóbbak, legizletesebbek a
Kemény-féle

huskonzerverek

Májpástétom }
Haschéé } $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és 1 kilós
Gulyások } dobozokban

továbbá frankfurti virstli

Kapható minden jobb fűszer és csemegeüzletben

Viszontelárusítók részére lerakal

Klein Ödön

Str. Petru Maior (Or-utca) 7.
Telefon 7-10

Kemény Testvérek
huskonzervgyára, Salonta-Mare.

* Kimutatás a városi ügyészekről. A belügyminiszterium rendeletileg kimutatást kért a tanácsból a városi ügyészekről, azok beosztásáról, képesítésükről és fizetéséről.

* Halálozás. Vass Imre iparos 24 éves korában elhunyt. Temetése ma, csütörtökön délután 3 órakor megy végbe Iskola-utca 13. számú gyászháztól.

* „Kegyelet” temetkezés a Sas alatt.

* Pénzes társat vagy társnőt keres agilis nőlen kereskedő, aki jól bevezetett engros üzlettel bír a centrumban. Tőke minimum 300.000 lei szükséges. Ajánlatok „1894” jellegre a Hegedűs Hirlapirodába.

* Mária csemege 1 drb. 5 ei Benedeknek!

* Regele Ferdinánd (Rákóczi) uton legelősebb bevásárlási forrás női divatárakban, Consum áruház Moskovits-palota sarkon.

* Gesztenye-Piré 1 drb. 2 lei Benedeknek!

SZÍNHÁZ

Bihari matiné

Vasárnap délelőtt Bihari Akos családjának felsegélyezésére a színtársulat matinét rendez, melynek műsorát máris szorgalmasan próbálják. Az emlékbeszédet Radó Pál tanár tartja. A társulat drámai tagjaival színré kerül Tabéry Géza nagy sikert aratott Kolozsvári bál című egyfelvonásos színjátéka, melynek főszerepeit Jósika, Tóth, Harsányi és Borovszky játsszák.

Huzella Irén és Harsányi Miklós költeményeket adnak elő, az operaszerű operas és daláriakkal vesz részt az ünnepélyen Városi karnagy kísérete mellett. Az ifjú nemzedék, a Hetényi iskola növendékei is részt vesznek az emlékünnepeken és előadják Bánk B. ánból Gertrudis nagy jelenését. A matinéra, mely délelőtt 11 órakor kezdődik, rendes helyárakkal, már most meglehet váltani a jegyeket.

— Baccarat. Ma hosszabb pihentetés után teljesen új betanulásban Bernstein izgalmas drámája, a Baccarat kerül színré A) bérletben, a főszerepekben Jósika, Benes, Tóth, Harsányi, Földes és Sorri Jónóval.

— Kék postakocsi. Teljes zenekari próbákat tart már Hetényi főrendező az új operetteüjdonságból, a Kék postakocsiból, mely egyike lesz a legnagyobb sikerű operetteknek az idei szezonban. Ez üjdonság táncos Misoza tanítót be, a főszerepeket Kovács Kátó, Zilahy, Pogány, Borovszky, Pattantyus, Madas, Galambos, Vigh, Békési játsszák. A Kék postakocsit gyönyörű kiállításban hozza színré a színház, mely ez alkalommal egymásután négyszer lesz a színház műsorára kitűzve. A zenekart Szathmáry karnagy vezényli minden előadáson.

Eredeti angol szövegek

állandó dúsz választékban raktáron.

Hackmayer

uri szabó üzletében,

Avram Jancu (Kossuth-u.) 2.

Elsőrendű munka — Szolid kiszóló árak

„Kék csillag”

Arúház

Pista Untril (volt Szent László-tér)

Harisnya kezű, csipke, himzés, D. M. C.

és Irándi cernák, fejeendő Szabókelekek

olcsó bevásárlási forrása!

A kormány egy tábornokot küldött ki a kolozsvári tüntetések bevizsgálására

Megírtuk tegnap, hogy a kávéosk testületileg jelennek meg Catana rendőrprefektusnál, akit arra kéri, hogy a hétfő esti incidens megismétlődése ellen — az ő ismert konciliiás belátása szerint — tegyen intézkedéseket.

Catana rendőrprefektus a keddi napon lefolytatta a vizsgálatot és megállapította, hogy a nagyváradi diátság összességétől minden rendezettség távol állott. A kávéházi incidens — szerinte — még nem volt ok arra, hogy a kávéosk este nyitva zárjanak.

A kávéosk küldöttsége kijelentette Catana rendőrprefektusnak, hogy a történetekért nem vádolták a diátság összességét, mert csupán egy diák ellen van kifogásuk.

A prefektus tudomására adta a küldöttség tagjainak, hogy az Erger-Bergert és semmiféle felekezeti sértő dalt nem szabad a cigányok játszani a kávéházakban. Továbbá a zenészeknek nem szabad egyes asztalokhoz menni és ott megrendelt dalokat játszani. E rendelkezés alól nincs senki részére kivétel. A cigányok szokásos repertoárjátuk végig játszhatják, de más semmit nem szabad.

Tilos ezenkívül nemzeti himnuszokat énekelni a játszó bárókban, kabarékban, mert az éjszakai lakások nincsenek azon a nívón, hogy nemzeti himnuszokat énekeljenek bennük.

Három óra után nem ad a rendőrprefektus társaságra meghosszabbítást, még kivétele esetekben sem.

Catana rendőrprefektus a következőket mondta meg a küldöttségnek:

— Ramelem, hogy ma este újra meg lesz

az a barátságos harmónia, mely eddig is biztosította volt a város nyugalma.

Különben tegnap a pincér-szakszervezet küldöttsége is megjelent. Catana rendőrprefektus előtt dr. Pogány Gyula ügyvéd vezetésével és kéri a prefektust, akadályozza meg az incidenseket, mert azok esetleges megismétlődése egzisztenciájukról fosztaná meg őket. Catana prefektus megnyugtató választ adott a pincérnek küldöttségének.

Egyébként az elsőrendű kávéházakban tegnap feltűnően csendes volt az élet. Elnémult muzsikáló, sorjában állottak az üres asztalok és a színház és hangverseny után is csak gyéren jelentkezt a vendég. Catana rendőrprefektus nyilatkozata után Város híhetőleg visszakapja színes éjszakai életét.

Itt említhetjük meg, hogy a budapesti „Világ” szerdai száma fantasztikus tudósítást közöl a vasárnapi nagyváradi gyűlésről. Többek között azt írja, hogy Guza professor is beszédet tartott, hogy lovasrendőrök vonultak fel a tüntetők ellen és így tovább, amiből egy szó sem igaz.

Kolozsvárról jelentik: Az egyetemi ifjúság kedden nagy tüntetést rendezett Gritta Ovidius rendőrprefektus ellen, akit azzal vádolt, hogy legutóbbi tulzolt brutalitással fojtott el egy utcán tüntetést. A belügyminiszter ideiglenesen Biana sziguranca-vezérfelügyelőt bízta meg a kolozsvári rendőrség vezetésével. Gritta pedig Bukarestbe utazott. Az állérok bevizsgálására Stelanescu tábornok tegnap — a kormány megbízásából — Kolozsvárra érkezett.

LEGUJABB

Benes cáfolja

a francia-cseh tilkos egyezményt

Prága, március 19. A Berliner Tageblatt cikkét, a Franciaország és Csehország közötti szerződés titkos egyezményeiről, Benes megcáfolja. A külügyi bizottság ma délelőtti ülésén Benes rendkívül ingerült hangon kijelentette, hogy a cikk elejétől végig kitalálás. Ezzel szemben a berlini lapok fenntartják közlésük hitelességét.

Az angol munkáskormány új világháborútól tart

Londonból jelentik: Az alsóházban tegnap nagyszabású külpolitikai vita volt az angol flottaerő kérdése fölött. Amery volt tengerészeti miniszter a flotta létszám növelését és a kikötők szanitoritását követelte. Ezzel szemben Macdonald a munkáskormány békés és példanvutó szándékával érvelt, mellyel az a fegyverkezés és a velejáró európai feszültség remélt kerülni óhajtja. Ellenkező esetben uira beállna Európában az 1906-os helyzet s egy új és még véresebb világháború elkerülhetetlen volna. Az alsóház Amery javaslatát elvetette.

MOZI

— Az Apolló mozgószínházban ma, csütörtökön utoljára látható Dickens, a világhírű író önéletrajza, Copperfield David. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor. — Jön Ibsen regénye: Az Isten keze. Főszerepben Lóth Il.

— „Madame Sans Gène fia” — Dorian Filmszínház. Ma, csütörtökön utoljára látható a Dorian Filmszínházban a „Madame Sans Gène fia” című 7 nagy felvonásból álló történelmi dráma, amely Napoleon korában és XVI. Lajos udvarában játszódik le. Jón: „A velencei kalmár.”

— Öfelsége Mária királyné filme, „A élet virága” ma, csütörtökön utoljára látható a Vigadó mozgószínházban. A csodás költemény után készült 4 rendkívül nagy felvonásból álló film főszerepeit a legkiválóbb francia táncosnők alakítják.

Megkezdődött a nagy lavaszí vásár

öltöny és kabát

szövegekben

a szolid olcsó árairol elismert

Postavaria Székely posztóüzletében

Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 5.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész, Sas-passage 20. szám

Saját készítményű sérvköltök, hásköltök, speciális kötszerek, női és férfi óvszerek

Brilláns, platinát, törmellék aranyat és ezüstöt magas árban vesznek.

KOHN HENRIK ékszerész

Strada Avram Jancu (volt Kossuth Lajos-utca) 7. sz.

Van szerencsém tisztelt vevőmet értesíteni, hogy

Uri szabóságomat

kibővítve, Strada Corogariu (Uri-utca) 9 szám alatti üzlethelyiségbe áthelyeztettem

Legfinomabb angol szövegek raktáron.

Legutolsó divat szerinti szabás. — Szolid árak

Szalay Dezső

SPORT

A városi Sport-tér fejlesztése

Ötszázezer lelt kért a pályafenntartó bizottság a polgármestertől

A legnagyobb jóakarattal sem foghatjuk rá, hogy a városi Sport-tér elsőrangú volna. A pálya sem a legjobb, de feltétlenül javításra és átalakításra szorul a tribün, a pavilon és sok építményük van szükség az egész telepen. Az a százezer lei, amit erre a célra megszavaztak, korántsem elég a költséges építésekhez, viszont tény az, hogy ha a Sport-tér mai állapotában maradna, az a tanácsra sem vet jó szót. Hiszen a pálya a város és a pályafenntartási díjakat rendszeresen szedik.

A pályafenntartó bizottság nevében tegnap dr. Chidiosan György és Balogh János felkeresték Bució Coriolan polgármestert. Vázolták előtte a Sport-tér elhanyagolt helyzetét és kijelentették: legalább 500 000 lei szükséges a pálya rendbehozására. A polgármester megígerte, hogy a kért jóakarattal támogatja a mai tanácsülésen.

Örömmel kell fogadnunk a polgármester ígérletét, mert hiszen tény az, hogy ilyen nagy városnak, mint Várad, feltétlenül kell egy rendezett Sport-telep, viszont egyelőre nem sok kilátás van arra, hogy valamelyik egyesület képes volna felépíteni egy másik sport-pályát.

Az április 13-iki bevétel az Olimpiászé. A buxaresti központ értesítette a nagyváradi kerületet, hogy az Olimpiász költségeinek fedezetét úgy akarják megszerezni, hogy április 13-án az egész országban rendezett mérkőzések bevételeit erre a célra be kell szolgáltatni. Azt is előírja a rendelet, hogy ezen a napon a város legjobb két rivalis cseppa tartson mérkőzést. Az intézőbizottság tegnapi ülésén elhatározta, hogy erre a napra Nagyváradon NAC-Törökves-mérkőzést tűz ki.

Kolozsvár—Nagyvárad válogatott mérkőzés. A kolozsvári szövetség a városban elrendelte a városi szövetséget, hogy városközi mérkőzést szerezne Nagyvárad és Kolozsvár között. A mérkőzést az intézőbizottság április 11-re tűzte ki.

Ifjúsági bajnoki nevezés. A nagyváradi ifjúsági bajnoki nevezés határidejét április 30-ban állapították meg.

Football bajnoki program vasárnapra. Délután 10 órakor Bihorul—Törökves szövetségi díjmérkőzés. D. u. fél 1 órakor Egyetérés—Makkabea. Fél 3 órakor Bihorul—Törökves. Fél 5 órakor Sz. S. E.—NAC.

TŐZSDE

Zürich, március 19. (Nyitás.) Newyork 381, London 249150, Páris 2950, Prága 167750, Bukarest 305, Budapest 0085, Berlin (10 null) 130.

Budapest, március 19. (Zárlat.) A budapesti devizaközpont jelentése. Amsterdam 28300—29160, Bukarest 400—420, London 329700—339700, Milano 3210—3305, Páris 3910—4020, Prága 2215—2285, Zürich 13225—13625, Wien 10795—11155, Belgrád 940—975, Newyork 76800—79100.

Bukarest, március 19. (Zárlat.) Devizák: Páris 979, London 830, Newyork 193, Róma 827, Zürich 33 egyenlő, Wien 2690, Prága 554, Berlin —, Budapest 20.

Valuták: font 307—317, fr. frank 968—975, svájci 33—34, lira 800—812, dinár 230—235, dollár 188—190, osztrák 27—28, magyar 20—24, szokol 540—545.

Zürich, március 19. (Zárlat.) Berlin 131, Amsterdam 214, Newyork 580 és háromnegyed, London 2493, Páris 2945, Milano 2425, Prága 1676 és egyenlő, Budapest 00085, Belgrád 712 és fél, Bukarest 305, Bécs 0008150.

Budapest, március 19. A szerdai értékpapírpia záratai: Angol-Magy. 129, Hazai b. 327, Magy. H. 897, Leszám. 132, Olasz b. 35, Osztr. H. 288, Salgó 674, Rima

206. Közuti 41, Városi 46, Déli 117, Államv. 735, Bosny. Ag. 91, Földhitelb. 620, Hermes 92, Ingatlanb. 500, Forgalmib. 75, Keresk. H. 51, Mercur 26, Keresk. b. 2000, Belv. tak. 69, Egy. Bpest főv. 306, Magy. Ált. Tak. 286, Pesti Hazai Első 6820, Borsod-Misk. 222, Concordia 69, Tisó bp. gőz 210, Gizella 103, Hungária gőzm. 181, Viktória 386, Beocsini 1780, Borsodi szén 260, Szászvári 620, Kohó 940, Drasche 480, Magnezit 4000, M. Ált. közsén 4590, Ujlaki 360, Urikányi 1290, Globus 88, Csáky 30, Fegyver 1775, Ganz-Danub. 6100, Ganz-Vill. 2700, Győrfy-Wolf 135, Hoffher 305, Láng 248, Lipták 23, Rössemann 95, Schlick 128 fél, Schüller 60, Teudloff 145, Wörner 23 fél, Osztr. légsz. 1175, Boni 141, Danica 210, Égisz 78, Izzó 960, Papiripar 83, Flóra 170, Goldberger 200, Hungária műtr. 390, Karton 141, Klotild 176, Cukoripar 4600, Österm. 415, Ruggyanta 680, Vasuti forg. 425, Marosv. petr. 163, Mezőg. ipar 800, Ocean 49, Olajipar 171, Phöbus 58, Villányi pezsgő 70, Zagyva-pálf. 50, Ált. fp. (Mercur) 9750, Egy. fa 70, Guttmann 570, Lignum-Tröst 155, Malomsoky 16, Neuschloss-Licht 11, Uj Ófa 825, Rézbányai 235, Szlavona 140, Union d. Usines 3825, Zabolai 208, Zenta és rosk. 270, Adria 2450, Atlantica 67, Levante 467, Trust 168.

SENKI FIA

— REGÉNY —

58

Írta: Lovassv Andor.

(Minden jog fenntartva.)

Mosolyogva váltak el. Kázmér robotgott a „Vörös ökör”-be; a Pántzél, illetve Csótár-pár pedig az „Astória” grand hotelbe.

Óh, New-York! Te ragyogó fényben uszó, gigász város; ember-milliók tanyája; a te égigérő füstös palotáiddal és bárkas szárnyáiddal, nyüzsgő, ordító emberbójoddal, mi vagy te a kicsi, csendes és zajtalan Tasvárhoz képest?

Azok a törpe zsinoly és nádfedelű házikók, milyen csodálattal néznének fel ezekre a felegekbe nyúló palota-óriásokra, mint az egerek az elefántokra, mint a nomád arabok sátrai a piramisok ormaira.

De talán a tasvári zöld zsugáteres, munkátlan ablaku, törpe hajlékokban több boldogság terem, mint ezekben a hatalmas épület-kolosszusok fedelei alatt. Ott egy szál piros rózsza, egy halkán eldúdt nóta, boldogítja teszi a szíveket; itt a pénz az, ami boldogít. Nóta nem hangzik itt rózsza nem nyílik itt! Ha hangzik is, ha nyílik is, nem olyan az, pénzért adják.

Ilyen és ehhez hasonló szomorú gondolatok támadtak fel a Boglár Erzi szívében, midőn élete megrontójával az „Astoria” ragyogó éttermében vacsorázott.

Csótár pezsgőt bontatott s a leány feléig ültette a habzó poharat, mintha a lelkiismeretét akarta volna elaltatni, mintha a szívét akarta volna megrészegíteni.

Az emelvényen magyar cigányok játszottak idegen, angol nótákat, operarészleteket. Oda se figyeltek. Egyszerre azonban halkán, csendesen, bánatosan elkezdte húzni a primás azt a nótát, hogy:

„Cifra szüröm szegre van akasztva,
Gyere babám akaszd a nyakambal...”

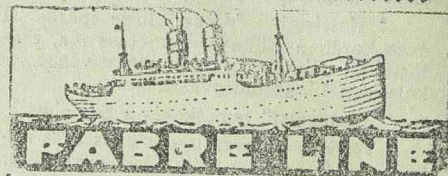
A Fia Pista nótájával Istenem, édes jó Istenem! Hát ide is elkiérette, ide is eljött utána ez a nóta, vádolni, szemrehányást tenni? Összerázódott és kiesordult a könnye.

A közönség, mintha megértette volna a gyönyörű magyar dalban zokogó bánatot, lelkesen tapsolt, hipp, hipp, hurrázott. Csak az a szegény, elbukott, magyar leány hullatta forró könnyeit a jeges pezsgővel telt pohárba és utolsó cseppig megitta.

Ebben a percben belépett a terembe, vesztetül kinyalva Szmolenszky Kázmér és leült az asztalukhoz. Kávébarna ősz felöltőt akkor is a kárára vette öltötte.

— Na ez derék! — kiáltott fel Csótár, — hogy meggondoltad magad és velünk vacsorázol.

(Folyt. köv.)

FRANCIA HAJOZASI TÁRSASÁG

Direkt vonalak átszállás nélkül:

CONSTANTA direkt NEW-YORK

CONSTANTA-JAFFA-MARSEILLE

CONSTANTA — CANADA

CONSTANTA DEL-AMERIKA

Felvilágosításokért és jegyek iránti levelet érdeklődni:

„SARNIA” Pasagiul Comodina, BUKAREST, és „RECLAMA” CLUJ.

Meghívó

A Margittai Mezőgazdasági Ipari és Kereskedelmi Részvénytársaság 1924. évi március hó 28-án d. u. 5 ór. kor tartja meg az 1923. évi rendes közgyűlést Margittán, a saját telepen, melyre a t. részvényesek ezennel tisztelt meghívottnak.

TARGYSOROZAT

1. Az igazgatóság jelenése az 1923. évi üzleti eredményről, határozathozatal a zárszámadás és évi mérleg felett.
2. Határozathozatal az évi tiszta nyereség felosztása tekintetében.
3. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság részére.

Margitta, 1924 március hó 16.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Ours d'or

Acsokoládék királya
mindenkit elragadtatott kitünő minőségével és delicat ízével.

TRANSATLANTIQUE
FRENCH LINE

HAVRE—NEW-YORK
GYORSPOSTAJÁRATOK

KANADA - KUBA MEXIKO - NOW-ORLEANS

HAITI - ANTILLAK - EKSZAKAMERIKA felé

Felvilágosításokat nyújt

Soc. „SARNIA” Pasagiul Comedia Bucuresti és „RECLAMA” Cluj

Hogy össze ne tévesszék a valódi

BOUQUET D'ORIGAN

Ch. Dupré, PARIS

más hasonló, de alsóbbrendű készítményekkel, felkérjük, hogy csakis **Bouquet D'Origan** kérjen és vigyázzon jól a névre.

{ gyártmányú kölnivíz, krém és pudert

ÚJ KEZIMUNKA SALON

Kapucinus-utca 19. sz. alatt kezimunka szalonomat megnyitottam. Azsurozás, renesans, madeira, rischellieu, cakkózás gépen, ami felismerhetőségig azonos a kezi hímzés-

sal, de aránytalanul olcsóbb. És mindennemű kézi hímzéseket is a legszébb és legolcsóbban vállalok szmirna, perzsa goblen, kelin és filé munkák a legolcsóbban rendelhetők meg.

A nagyközönség szíves pártfogását kéri: **Barta Maczóné.**

Treuer János

szobafestő és mázoló

Plata Unirii (Szt. László-ter) 7.

Tudatom a n. é. közönséget, hogy a Plata Unirii (Szent László-ter) 7. sz. a. szobafestő és mázoló műhelyemet megnyitottam. Szolid árak. A n. é. közönség szíves pártfogását kérem.

Gyümölcsfa csemelék

árusítását megkezdettük.

„VIKTORIA“

Kerékgazdaság R.-T.

Nagyvárad, Bw-dul Reg. Ferd. 36.

COINTREAU

Órák, ékszer

chinacézt

disztárgyakat

szerviseket

olcsón árul

BEER

Str. Josif Vulcan 1 szám.

Nagy Sándor-u.

Óra- és ékszer javítások.

Modern chamotte

kályhák

különféle színben raklár, 2500 Lottól kaphatók valamint átrakásokat és javításokat vállal

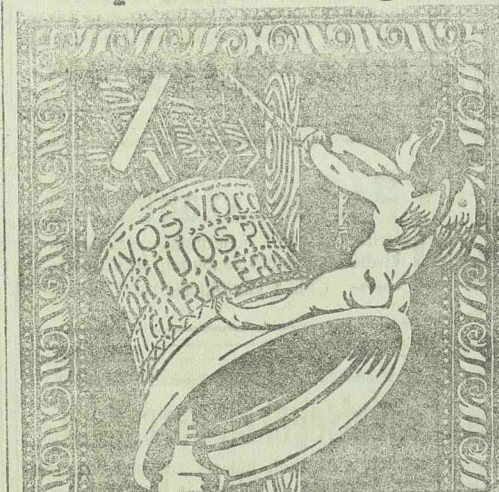
Varga György

kályhás mester

Strada Berkovici No. 33.

~~~~~

Templom harangok érkeztek

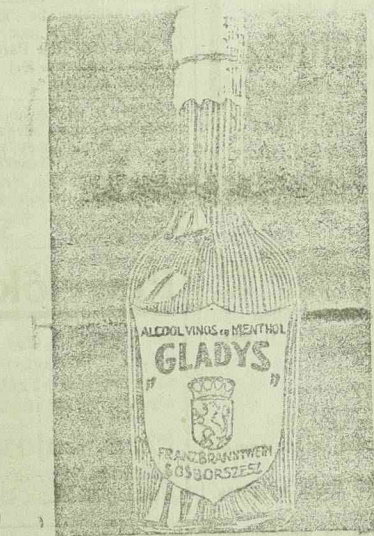
„STABIL“

Gépek és felszerelések lerakata.

Oradea-Mare, Vitéz Mihály (Nagy-piac)-tér

Táviratcím: „STABIL“.

Telefon: 16-26

„GLADYS“ sósbor-szesz üdít
GLADYS sósbor-szesz z. erősít
GLADYS sósbor-szesz fájdalomcsillapít

Gyártja: HERCZEG GEZA
vegyészeti gyára, Oluj.

Eladó Székelyhidon

(Sármén) Biharmegye egy 3 üzlet-helyiséggel és 15 szobával bíró

emeletes ház

Megkeresések **Fenyvesi Ferenc-hez, Mezőtelegd** intézendők.

Harisnya, keziyü, sokni, esőernyő

és röv. daruk, legolcsóbban és das választékban kapható:

Szenszki Miklósnál,

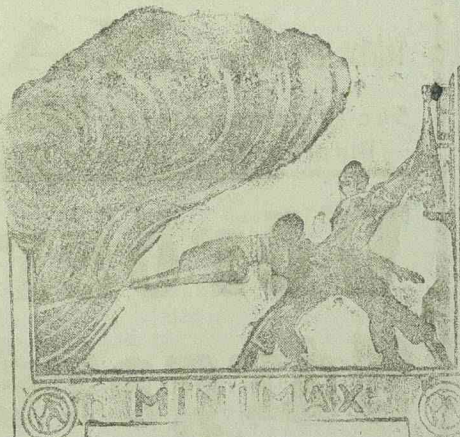
Sas-passage (Társolyai szemben).

Az egész világon eddig

3 millió készült

el. — 70.000

tűzet oltott el már.

S. A. R.

BUCURESTI, Bd. I. C. BRATIANU No. 3.

Különleges típusok minden egyes tüzesetre.

135 ember-életét mentett meg a biztos haláltól. Méretelen értékű kincseket a megsemmisüléstől.

A legkisebb hirdetés ára 20 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szö 2ra 2 lei
vastag betűs 4 lei

Alkalmazás

Urtházhoz szobaleány keresetk 1-ére, Szegő. Boulevard. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 35/b. 261H

Gazdasági teendőkben jártas románul tudó írónk felvétetik. Uradalom Margitta. 265

Intelligens jobb erélyes nő gyermekgondozásban jártas keresek fiamhoz, jó fizetéssel. Németül beszélő, varni tudók előnyben. Cim Corvina, Piața Unirii 16. 213

Ügyes mindenest keresek elcséjére, esetleg azonnalt. Faurich, Str. Deak Ferenc-utca 2, III. em. 263H

Okleveles tanítónő nevelőnői vagy irodai állást keres. Gépírnő, németül tud, zongorában is perfect. — Megkeresések Balázs Gyuláné, Str. Nic Iorga (Zöldi-utca) 21. D. e. 9—1 óráig. 259

Adás-vétel

Valódi méz akác és virág kicsinyben és nagyban kapható Dzierzon méhészetnél Str. Alexandri (Teleky-utca) 32. 212

Kevésbet használt selyem bélelés női tavaszi cowellot kabát sapkával együtt kisebb alakra olcsón eladó. Str. Simeon Barnufului (Damjanich-u.) 6—8, az udvarban, utolsó ajtó. 212

Delszaki növények, kereszthurosz zongora rövid, Singer varrógép eladó Str. Csengeri 25. szám. 257

Nagyon jó tejet vennék házhöz hordva naponta két liter. Cim Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 19. 233

Bizományba elfogadok bármilyen tehénmest, porcellánokat, szőnyegeket és képeket. Boulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Jobbra. Szász. 64

Atadnám üzemből levő kovácsműhelyemet 2 szoba, konyha, speizos lakással együtt. — Keresek földterületet 50—150 holdig. — Beköltözhető házak sürgősen eladók. „ARDEAL” Str. Episcopul Ciorogariu (vot Uri-u.) No. 8. Telefon 203.

Regényeket vesz Kohn, Str. Fluierului (Tilinkó-utca) 12. sz. 301

Eladó 12 személyes kávé és mokkás szerviz, lámpa, ernyő, zsurasztal, szamovár, fehér vasgép, rézlámpa, rézgy, márványmosdó tükrökkel, sezlón, olcsó hálószoba, külön szekrény, 2 vasmosdó. Boulevard. Regele Ferd. (Rákóczi-ut) 30. sz. Jobbra. Szász. 240H

2 oolcs szivacsövű centrifugal szivattyút veszek. — Jász. Str. Brajanu 39. 253

Fagylalt-apparát jó karban eladó. Berecz, Strada Iványi Ödön-utca 2. 264

Masdoszervizt jókarban levő megvételre keresek. Stern és Grád Str. Gen. Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 1. 267H

Friss tojás állandóan kapható orbonként 1 lei 20 ban. Kollner, Str. Episcopuui Pavel-u. 26. 260H

Egy jókarban levő kontrafékes bicikli megvételre kelesztetik. Cim a Sonnenfeld nyomda portásánál. 256

Ismét magas árban
VESZEK
ARANY
EZÜST
és briliáns tárgyakat
KLEIN
eksz. ruházh Avram Iancu
(Kossuth Lajos-utca 4 szám)

Különfélék

Piliss és gouvre munkák rendkívül olcsó árban keshülnek Str. Alexandri (Teleky-u.) 22. sz. alatt, a kapuval szembe.

Gepajurozást jól és olcsón készit Erbsieinné, Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 28 vagy Szitaroveszky-utca 11. sz.

Utlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges tényképek, Nagyvárad területén legolcsóbban, 20 leutól kezdve készülnék Zenker tényképesnél, Str. I. C. Brajanu (Szaniszló-utca 25. Felvételek este fel 8-ig.

3 pár harisnyából 2 párt, 2 pár zokniból 1 párt varr Gondáné, Str. Simeon Barnufuui (Damjanich-u.) 2. sz., ajtó 3. Ny.

Vegyillog tisztítást vállallok. Egy öltöny vasalás 30 Lei Szalay szabónál, Str. Alexandri (Teleky-u.) 30. sz. 118

Harisnyát fejelek, javitok, újakat kötök szépen, olcsón, Str. Covrigilor (Pereces-utca) 2, sarok. 953

24 % kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezetel, Adasvétel Rlg. Parcel Traian (Széchenyi-ter) 12. Ertesítés délután. 4

Ertesítő a tisztelt hölgyközönséget, hogy elegáns ruhákat, kosztümöket nagyon izlésesen készítek. Szives pártogásukat kérem Szász Erzsi, Boulevard Reg. Ferd. 22. sz. Simeon hangszerüzlet. 266

Reszelők

és mindentféle raspoloyok uravagásat vállalom szolid árak mellett

Maár Lajos
reszelővágó Nagyvárad, Alexandri (Teleky)-u. 45

Eladó ház

3 szoba, fürdőszoba beköltözhető lakással. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó

magán és bérházak a város különböző utcáin. Piața Bisericei (Templom-ter) 9. sz. ház nagy telekkel, beköltözhető lakással olcsón eladó. Kertész-utcan kis ház 75.000 leiert. Berkovits F. utcán magánház. Csengeri-utcán nagyobb ház beköltözhető lakással azonnal eladó. Clujon kitűnő ház olcsón megvehető. — Eladó szőlőket, tudok. Teljes kovácsműhely felszerelés sürgősen eladó.

Aki ingatlant jól venni vagy eladni akar, forduljon bizalommal hozzám, megelegetésre közzetek. Bármilyen megbízást elfogadok.

Özv. Zilahy Gyuláné
Alt. Kereskedelmi irodája
Strada Alapi-utca 1. szán
Otthon 1—4 óráig.

Valódi
méz
kapható
Dzierzon
Méhészetnél

Magas árban veszünk butort, szőnyegét, porcellánt, zongorát, Wertheim kasszát egész lakásberendezéseket.

Megítvársra házhoz megyünk
Beck és Benjámín

Strada Cogălniceanu
Olcsón kiadásituk iaktáron levő perzsa és gyári-szőnyegeket, ebédő és hálóberendezéseket, antik buitorokat. Telefon: 1703.

~~~~~

ARANY
BEVALTÓ
Horváth Imre
Del'Orto mellett
ARANY! EZÜST
BRILLIÁNS
GYÉMÁNT
PLATINA
BEVALTAS

ÓRÁK
szakszerű javítást a legkomplikáltabb kifogástalanul

TISZAY
regzi Strada Alexandri (Teleky-utca) 9. szám alatt
Júdnays árak Preciz munka

Egy öltöny 700 Leittől elkészítése 700 Leideve
Jobb munkát kap, mint a főtéren. Minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbban készítek:
SCHREIER URI SZABO
Oradea-Mare, Str. Cogălniceanu (Várady Zs.-utca) 2

Perfect szabásznő
férfi- és női fehérnemű szabásban kiváló munkaerő azonnal, felvétetik.
— Cim a kiadóhivatalban. —

Veszek legmagasabb árban
Régiségeket, porcellánt,
ezüstöt, szőnyegét, butort, zongorát. Hívásra házhoz és vidékre is megyek.
Sternberg I.
régiségkereskedő
Kishidő Telefon 13-45

Eladó
Chisineu jud. Arad (Kisjenő) teljesen
modern magánház
6 szoba mellette konyhával, gazdasági udvar, istálló, kocsizár, magtár, bizsida és tergeri görével (gabonakereskedő re nagyon alkalmas vasúti 5 per) felszerelve. Cim: SCHULLER JANOS. Chisineu jud. Arad

Meghívó
A Berger David Rezerentyársaság az 1924. évi március hó 28-án délután 4 órakor tartja meg Margittán a saját üzlethelyiségében az 1923. évi rendes közgyűlést, melyre a t. részvényesek ezennel tisztelettel meghívatraik.
TARGYSOROZAT.
1. Az igazgatóság jelentése az 1923 évi üzleteredményről, határozathozatal a zárszámadás és évi marleg feletti.
2. Határozathozatal az évi tiszta nyereség felosztása tekintetében.
3. A felmentvény megadása az igazgatóság és feldgyelő bizottság részére.
Margitta, 1924 március hó 16.
AZ IGAZGATOSÁG.

Telefon 12-61 **I. NACHT** Telefon 12-61
Soc in nume colectiv Oradea-Mare Sft Ladislau (Körös)-u. 10.
— Bucarest, Arad, Brasov, Cluj, Galati, Vienna, Timisoara. —
Vörösréz- lemez 0.5 18 m
rud . . 18—36 "
cső . . 6—60 "
huzal . 1—10 "
Sárgarézt- lemez 0.15—18 m
rud 8-80 m kerek és halszőgletes
cső kerek és négyszögletes
huzal 0.5—10 m
NAGYBAN Telegr.-Adresse: Metallnacht. **NAGYBAN**